

D 43/06

Revisorsnämnden (RN) har mottagit en underrättelse från Skatteverket rörande auktoriserade revisorn A-son.

Av handlingarna i ärendet framgår följande. A-son var vald revisor i ett aktiebolag som bedrev handel med bilar. Räkenskapsåret den 1 mars 2001–30 juni 2002, som var bolagets första räkenskapsår, omsatte bolaget 10,4 mnkr. Vid en skatterevision i bolaget fann Skatteverket ett flertal brister i bolagets redovisning avseende detta räkenskapsår. Bland annat befanns kassaredovisningen och lagerredovisningen vara bristfällig. Bolaget hade underlåtit att bokföra åtminstone 33 fordonsinköp och åtminstone 21 fordonsförsäljningar. Lagerkontot hade krediterats med 3,9 mnkr och debiterats med 1,3 mnkr utan annat underlag än ett antal bokföringsorder som inte kunde härledas till viss affärshändelse eller visst fordon. Likaså hade kassakontot krediterats med 600 000 kr med stöd av ett antal bokföringsorder som inte kunde härledas till någon affärshändelse eller något fordon. Väsentliga differenser hade förelegat mellan den löpande manuella kassabokföringen å ena sidan och kassakontot i grundbokföringen å andra sidan. Vid ett flertal tillfällen under året hade kassakontot utvisat ett negativt saldo. Kontanta inbetalningar till bolaget hade bokförts flera månader i efterhand. A-son lämnade för det aktuella räkenskapsåret en revisionsberättelse utan anmärkningar.

A-son har anfört följande. Vid revisionen uppmärksammades felaktigheter i det redovisade varulagret. Sedan detta påtalats för bolaget justerade bolaget det redovisade lagervärdet. Vidare konstaterade han vid sin revision att bolaget hade redovisat ett antal transaktioner på företagsledarens avräkningskonto i stället för på kassakontot, att avstämning av kassajournaler inte hade fungerat tillfredsställande, att redovisningen av kassatransaktioner inte hade bokförts konsekvent över kassakontot samt att detta hade gett upphov till ett negativt kassasaldo och flera rättelser. Eftersom han bedömde detta vara en allvarlig brist i den interna kontrollen och underlaget för bolagets redovisning kallade han bolagets företrädare till ett möte där han informerade om sina iakttagelser och uppmanade dem att vidta omedelbara åtgärder för att förbättra kassakontrollen och tillförlitligheten i redovisningen. Han upprepade senare sina synpunkter i ett brev till bolagets ägare. Hans ”första tanke” var att bristerna var så allvarliga att han skulle påtala dem skriftligen för bolaget och även göra en anmärkning i revisionsberättelsen. Han kände dock bolagets ägare och styrelseledamot sedan tidigare genom ett annat revisionsuppdrag och visste därför att denne var väl medveten om styrelsens och bolagets skyldigheter i fråga om redovisning och intern kontroll. Med hänsyn till att ägaren och styrelsen hade informerats om hans kritik och tagit den till sig samt att Skatteverket redan hade fattat beslut om skatterevision ansåg han inte att en anmärkning i revisionsberättelsen var erforderlig. Det fanns endast en aktieägare och en styrelseledamot i bolaget. – A-sons revisorsassistent utförde revision av bolagets redovisning och substansgranskade därvid balansposterna. Den årsredovisning som den av bolaget anlidade redovisningskonsulten hade upprättat visade sig innehålla så stora formella och redaktionella brister att det bedömdes vara alltför tidskrävande att få fram en rättad version genom denne. För att inte fördröja processen ytterligare tog revisorsassistenten fram en ny årsredovisning. Revisionsbyrån hade erhållit s.k. SIE-filer från redovisningsbyrån med all redovisning för bokslutet. Dessa filer förde revisorsassistenten in i ett datorprogram och gjorde därvid de rättelser som var nödvändiga. Det korrigerade bokslutet utgjorde underlag för den årsredovisning som också togs fram med hjälp av datorprogrammet. Den ”handpåläggning” som därvid skedde var ”i huvudsak av redaktionell karaktär för förvaltningsberättelse och noter”.

RN har tagit del av A-sons revisionsdokumentation. I dokumentationen omnämns ett flertal brister i fråga om lagerredovisning och kassaredovisning. Bland annat har han antecknat att ”bokföringen inte skötts löpande och till belåtenhet”, att det ”uppenbarligen saknas kunskap att hantera sådan verksamhet som bilförsäljning”, att verifikationerna överlag har varit undermåliga, att varulagerförteckningen varit bristfällig, att redovisat lager varit felaktigt, att försäljningar i strid med god redovisningssed har redovisats klumpvis vid respektive månads slut, att negativt kassasaldo har förekommit, att kassan ”kvittats” mot kortfristiga skulder genom en bokföringsorder utan att det framgår vad transaktionen avser samt att bolaget måste ”skärpa till sina rutiner över huvud taget”. Det framgår även att bristerna har gått igenom vid ett möte med bolagets företrädare samma dag som revisionsberättelsen lämnades. I ett brev till bolagets företrädare en och en halv månad senare med rubriken ”Angående årets revision och arvode” påtalade A-son bland annat att det hade förelegat brister i lagerredovisningen och att kassakontot sammanblandats med företagsledarens avräkningskonto samt att man även fått ”göra om” årsredovisningen.

RN gör följande bedömning.

Av handlingarna i ärendet samt av A-sons revisionsdokumentation framgår att det har förekommit eftersläpningar i bokföringen samt att den interna kontrollen vad avser kassaredovisningen samt köp och försäljningar av fordon har varit i hög grad bristfällig. A-son övervägde att anmärka i sin revisionsberättelse på bristerna men valde pga. förestående skatterevision samt det förtroende han hade för ägaren och styrelseledamoten, att endast påtala bristerna för denne. Med hänsyn till bristernas allvarliga karaktär kan detta emellertid inte anses ha varit tillräckligt. A-son borde ha upplyst om bristerna i sin revisionsberättelse. Genom att ändå avge en revisionsberättelse utan anmärkningar har han åsidosatt sina skyldigheter som revisor.

Enligt 9 kap. 18 § aktiebolagslagen (2005:551), jämförd med 9 kap. 17 § första stycket 2 samma lag, får en revisor vid sin revision inte anlita någon som biträder vid det reviderade bolagets bokföring. Detsamma föreskrevs före den 1 januari 2006 i 10 kap. 17–18 §§ i den då gällande aktiebolagslagen (1975:1385). Begreppet bokföring omfattar bland annat upprättande av årsredovisning. Det kan konstateras att A-sons revisorsassistent upprättade årsredovisningen för det aktuella bolaget. Genom att trots detta anlita assistenten vid ifrågavarande revision har A-son åsidosatt en förbudsbestämmelse i aktiebolagslagen.

Sammanfattningsvis finner RN att A-son har dels underlåtit att anmärka i sin revisionsberättelse på allvarliga brister i bolagets bokföring, dels brutit mot en av aktiebolagslagens förbudsregler. A-son har härigenom åsidosatt sina skyldigheter som revisor och skall därför meddelas en disciplinär åtgärd. Med hänsyn till att det som ligger honom till last är allvarligt finner RN att A-son skall meddelas varning.

Med stöd av 32 § andra stycket revisorslagen (2001:883) meddelar RN A-son varning.

Ärendet har avgjorts av Revisorsnämnden. I beslutet har deltagit f.d. domaren i Europadomstolen Elisabeth Palm, ordförande, kammarrättspresidenten Hans-Jörgen Andersson, vice ordförande, skattedirektören Vilhelm Andersson, auktoriserade revisorn Ulla Nordin Buisman, biträdande avdelningschefen Eva Ekström, godkände revisorn Klas-Erik Hjorth, utredningssekreteraren Jan-Erik Moreau, professorn Claes Norberg samt skattejuristen Kerstin Nyquist. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit direktören Peter Strömberg, chefsjuristen Per Eskilsson, revisionsdirektören Göran Raspe samt avdelningsdirektören Björn Fredljung som föredragit ärendet.